

Aşağıdaki sorularımın *Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir URALOĞLU* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 23.01.2024

Özgür BARTIN
Hakkâri Milletvekili

Seçim bölgem Hakkari yollarında son zamanlarda meydana gelen heyelanlar ve yolların kapanmasıyla gündeme gelmektedir. Çevre illere tek bağlantı yolu güzergahında Yüksekova, Şemdinli ve Derecik ilçeleri ile Uluslararası İran'a bağlantılı Esendere ve Irak'a bağlantılı Derecik Sınır Kapıları da bulunmaktadır. Ağır kış koşullarından dolayı alternatifi olmayan Yüksekova-Yeniköprü, Hakkari-Çukurca ve Yüksekova-Şemdinli yollarında heyelan, çığ düşmeleri gibi afetler sıklıkla yaşanmakta, heyelanların artışının sürdüğü bölgede durum kaygı verici boyuta ulaşmıştır. Yaşanan heyelanlardan dolayı halkın can ve mal güvenliğini tehlikeye atan afetler için ilgili kuruluşların gerçek anlamda afet risklerini azaltacak önlemler almadığı görülmektedir. Yağış sonrasında oluşan heyelanlardan dolayı yola düşen kaya parçaları ve toprak kütleleri sık sık yolların kapanmasına neden olmakta, halkımızın can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmakta, bölgemizin çevre şehirlerle olan bağlantıların kopmasına neden olmaktadır. Kente gelen tek yol olan Hakkari-Van karayolunda sık sık heyelan yaşanması, heyelandan sonra karayolunun ulaşım saatlerce kapalı olması, olası deprem felaketinde yolun tahribatından dolayı deprem yardımları, Arama-Kurtarma çalışmaları için gerekli olan teknik ve insani yardımın nasıl ulaşacağı halk içerisinde kaygıya ve tedirginliğe neden olmaktadır. Artan nüfusun ve trafiğin mağduriyeti daha da arttırdığı bölgede alternatif yol bulunmamakta, yaklaşık 5 kilometre kadar tamamıyla heyelan bölgesi olması nedeniyle yolun alternatif olarak standartlara kavuşturulması gerekmektedir. 3 senedir inşaatı süren tünel ise henüz bitirilememiştir. Yine Güzeldere virajlarında yapılan tünelde ise bir sonuca ulaşılamamıştır. Hakkâri-Van ulaşımını sağlayan bir yol üzerinde çalışma devam etmektedir. Jeoloji Mühendisleri Odası'nın 4 Mayıs 2021'de hazırladığı 'Hakkari'nin Depremselliği' konulu raporuna göre kent merkezi ile birlikte Şemdinli ilçe merkezi ve Hakkari'ye bağlı 45 belde ya da köy doğrudan fay zonu üstünde bulunmakta bu durum kentteki alternatif yol ihtiyacını daha elzem hale getirmektedir. Hakkâri'nin birinci derece deprem bölgesi olduğu, alternatif yolların olmaması ve mevcut yolların tamamıyla çökmesi riski nedeniyle bu tünellerin hızlandırılması büyük önem taşımaktadır. Belediyelerin, Kurumların Deprem Kriz Masalarını oluşturmadığı, ilgili kurumların Deprem için Afet Öncesi ve Sonrası net planlamalarının görülmediği, Acil Eylem Planlarının belirlenmiş olmayışının yanında, kente gelen alternatifi olmayan tek karayolun olası depremde oluşacak zeminde sıvılaşma ve titreşimden dolayı oluşacak kütle hareketinden dolayı karayolunun kapanması riski hayati önem taşımaktadır. Yaklaşık 200 bin nüfusun barındığı bu bölgede tek bağlantı yolunda günde binlerce kişi ve araç geçmektedir. Daha önceden Yüksekova'dan, Şemdinli'den, Derecik'ten sevk edilen birçok hasta yine ulaşım

sorunundan kaynaklı hayatlarını kaybetmiştir. Öte yandan sınavların Yüksekova'da yapılmasına hiçbir engel olmamasına rağmen KPSS, EKPSS, Açık Öğretim Sınavları için Hakkari'ye gitmek, öğrencileri, engelli bireyleri ve velileri maddi-manevi olarak yıpratmaktadır. Özellikle kış aylarında sınav dönemleri öğrenciler için çileye dönüşmekte, tüm bu olumsuzlukların yanında sınava gidişlerde heyelandan dolayı kapanan yollardan dolayı öğrenciler sınavlara yetişememekte ve eğitim hakları kısıtlanmaktadır.

Görüldüğü üzere Hakkari'de ulaşım ilişkin sorunlar bir türlü çözülememektedir. Halkın can ve mal güvenliğini korumak, güvenli seyahat etmesini sağlamak görevi bulunan devletin Hakkari'deki ulaşım sorununu gidermek için tünellerin hızlandırması ve kısa vadede ulaşım açması gerekmektedir. Yeniköprü mevkiinde acilen alternatif bir yolun açılması, son zamanlarda sıklıkla kayaların düşmesiyle ulaşım kapanan Hakkari-Çukurca yolu için acilen gerekli önlemlerin alınması, can ve mal güvenliğinin olmadığı, günlük yaşamdan insanların ticaretine kadar olumsuz etkilendiği, ulaşımın sıklıkla aksadığı Hakkari'de daha fazla ölümlü bir kaza yaşanmadan ilgililerin biran evvel gerekli önlemleri alması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Hakkari'de ulaşım noktasında yaşanan sıkıntılardan Bakanlığınız haberdar mıdır?
2. Hakkari'ye alternatif yol planlaması yapılmakta mıdır? Varsa bu planlamaya ilişkin yapılan çalışmalar nelerdir ve ne zaman hayata geçirilecektir?
3. Bölgede yaşanan heyelan ve çığ düşmesine ilişkin Bakanlığınızca alınan önlemler nelerdir?
4. Sık sık taşların yola döküldüğü bölgelere önleyici duvar, file veya tünel yapmayı planlıyor musunuz?
5. Bölgede ihalesi yapılan kaç yol bulunmaktadır? Bu yollara ilişkin süreç ne durumdadır?
6. Projesi devam eden yollar ne durumdadır? Söz konusu yollar ne zaman bitirilerek ulaşım açılacaktır?
7. Yeni Köprü ile Yüksekova arasını birbirine bağlayacak tünelin yapımı ne zaman bitirilecektir?
8. Şemdinli'de yol genişletme çalışmaları yapılacak mıdır?
9. Derecik yolu ortaklar geçidine ilişkin yapmayı planladığınız bir tünel projesi var mıdır? Derecik yolunu genişletmeyi planlıyor musunuz?
10. Yaşanacak olası bir depremde ulaşımda yaşanacak sorunlara dair Bakanlığınızca alınan tedbirler nelerdir?